

MATEMATIKA
NEBO
FILOSOFIE?

JAROSLAV NEŠETRIL
INFORMATICKÝ ÚSTAV
UNIVERSITY KARLOVY

VELKÉ MEZIŘÍČÍ
20/8/2012

(VŠECHNY?) VĚDY
PROCHAŽEJÍ MATEMATIZACÍ

"NEPOCHOPITELNÁ EFEKTIVNOST"
MNOHO APLIKACÍ, SOUVISLOSTÍ, PODNĚTŮ

(VŠECHNY?) VĚDY
PROCHAŽEJÍ MATEMATIZACÍ

"NEPOCHOPITELNÁ EFEKTIVNOST"

MNOHO APLIKACÍ, SOUVISLOSTÍ, PODNĚTŮ

SPOLEČENSKÝ VLIV MATEMATIKY KLESA'

"KDY JSI NAPOSLEDY POTŘEBOVAL ....."

MATEMATIKA = "ZBYTNÁ TECHNIKA"
(V ČASE POČÍTAČŮ)

(SNAD JEDINÁ) VÝJIMKA MATEMATIZACE:

FLOSOFIE

(SNAD JEDINÁ) VÝJIMKA MATEMATIZACE:

FILOSOFIE

- MYŠLENKOVÁ I HISTORICKÁ BLÍZKOST
  - PODOBNÁ METODA
  - INDIVIDUÁLNÍ SOUVISLOSTI
-

TATO PŘEDNÁŠKA

ŘEŠENÍ PARADOXU: VÍCE FILOSOFIE
VÍCE FILOSOFICKÉ
HLOUBKY

DŮLEŽITOST FILOSOFICKÝCH ASPEKTŮ

POČÍTAČE

UČENÍ
VÝCHOVA

NOVÉ SOUVISLOSTI
NEUROBIOLOGIE
ESTETIKA

DŮLEŽITOST FILOSOFICKÝCH ASPEKTŮ

POČÍTAČE

UČENÍ
VÝCHOVA

NOVÉ SOUVISLOSTI
NEUROBIOLOGIE
ESTETIKA

SÍLA FILOSOFICKÉ METODY

KLADENÍ
OTÁZEK

VZORY
MYŠLENÍ

PODOBENSTVÍ
PŘÍBĚHY
MÝTY

PERMANENCE

DŮLEŽITOST FILOSOFICKÝCH ASPEKTŮ

POČÍTAČE

UČENÍ
VÝCHOVANOVÉ SOUVISLOSTI
NEUROBIOLOGIE
ESTETIKA

SÍLA FILOSOFICKÉ METODY

KLADENÍ
OTÁZEKVZORY
MYŠLENÍPODOBNOSTVÍ
PŘÍBĚHY
MÝTY

PERMANENCE

 NIKOLIV

"FILOSOFICKÁ MATHEMATIKA"

ALE

"MATEMATIKA FILOSOFICKÉ"
HLOUBKY A
REFLEXE

MYŠLENÍ OBRAZEM

průvodce současným filosofickým myšlením pro středně pokročilé

MIROSLAV
PETŘÍČEK

AKTUA'LNÍ KLASICKÉ OTÁZKY

ONTOLOGICKÁ OTÁZKA O POVAZE
MATEMATIKY:

JE MATEMATIKA STVOŘENA ČLOVĚKEM ?

X

JE MATEMATIKA ZKOUMÁNÍM NĚČEHO
CO EXISTUJE MIMO NA'S ?

KONSTRUKTIVNÍ VS PLATÓNSKÉ

VRACÍ SE ZPĚT KLASICKÉ OTÁZKY

$\infty, \mathbb{N}, \mathbb{Z}$

PROČ AKTUA'LNÍ ?

ROZVOJ NEUROBIOLOGIE
POČÍTAČŮ
KOGNITIVNÍCH VĚD

6¹¹
PROČ AKTUA'LNÍ ?

ROZVOJ NEUROBIOLOGIE
POČÍTAČŮ
KOGNITIVNÍCH VĚD

NEJENOM MATEMATIKA
- POVAHA ESTETICKÉHO VNÍMA'NÍ
(S. ZEKI)

PROČ AKTUA'LNÍ ?

ROZVOJ NEUROBIOLOGIE
POČÍTAČŮ
KOGNITIVNÍCH VĚD

NEJENOM MATEMATIKA
- POVAHA ESTETICKÉHO VNÍMÁNÍ
(S. ZEKI)

ZAJÍMAVÉ SOCIOLOGICKY

BIOLOGOVÉ
KONSTRUKCE

X

MATEMATICI
PLATÓN

HYATT

HOTELS & RESORTS

hyatt.com

realism x construction
Plato Locke

Jean-Pierre Changeux AND Alain Connes

Conversations ON
Mind, **M**atter,
AND **M**athematics

vised &
panded
dition

THE
NUMBER
SENSE

STANISLAS DEHAENE

MATEMATIKA NENÍ JEN

- JAZYK

- POVINNOST

- SOUBOR TRIKŮ

MATEMATIKA NENÍ JEN

- JAZYK
- POVINNOST
- SOUBOR TRIKŮ

MATEMATIKA JE NÁVOD, PŘÍSTUP
KE SKUTEČNOSTI

OBECNÝ NÁVOD ZALOŽENÝ NA

- PŘESNOSTI POJMŮ I VELIČIN
- STAŁÉM TÁZÁNÍ
- VYTRVALOSTI A PERMANENCI
- DŮKAZECH (STAŁOSTI)

8
PŘI ZDŮVODŇOVÁNÍ A ZÍSKÁVÁNÍ
MUSÍME VYSVĚTLOVAT NA SOUČASNÉ
ÚROVNI

POTŘEBA PŘÍBĚHŮ — VELKÝCH
MALÝCH

MATEMATICKÝ PŘÍBĚH MÁ FILOSOFICKOU
HLOUBKU

PŘÍKLADY VELKÝCH PŘÍBĚHŮ MINULOSTI

— PERSPEKTIVA

(STÁLE ŽIVÁ
A NEPOCHOPENÁ)

H. DAMISCH

— ∞

— POCHOPENÍ PROSTORU

— FORMALIZACE

FILOSOFICKÝ I SPOLEČENSKÝ DOSAH

HUBERT DAMISCH

THE ORIGIN OF PERSPECTIVE

translated by John Goodman

Z VELKÉ PŘÍBĚHY DNEŠKA Z

""

2 VELKÉ PŘÍBĚHY DNEŠKA 2

""

OBLAST MATEMATIKY A TEORETICKÉ
INFORMATIKY
VYŽADUJE NOVÉ OBORY

- SOCIÁLNÍ
- SOCIOLOGICKÉ
- ESTETICKÉ

2 VELKÉ PŘÍBĚHY DNEŠKA 2

OBLAST MATEMATIKY A TEORETICKÉ
INFORMATIKY
VYŽADUJE NOVÉ OBORY

- SOCIÁLNÍ
- SOCIOLOGICKÉ
- ESTETICKÉ

OBORY MUSÍ VYJÍT Z MATEMATIKY
A INFORMATIKY
(TO JSOU JEDNOSMĚRKY)

2 VELKÉ PŘÍBĚHY DNEŠKA 2

OBLAST MATEMATIKY A TEORETICKÉ
INFORMATIKY
VYŽADUJE NOVÉ OBORY

- SOCIÁLNÍ
  - SOCIOLOGICKÉ
  - ESTETICKÉ
-

OBORY MUSÍ VYJÍT Z MATEMATIKY
A INFORMATIKY
(TO JSOU JEDNOSMĚRKY)

FANTAZIE?

VIZ GOOGLE DEVELOPER DAY - IGNITE TALKS

MANDELBROTŮV PŘÍKLAD

SOUČASNOST MÁ PŘEDPOKLADY
K VELKÝM PŘÍBĚHŮM :

ZLATÝ VĚK ROZVOJE MATEMATIKY
+
TECHNOLOGICKÁ A SPOLEČENSKÁ
REVOLUCE

SOUČASNOST MÁ PŘEDPOKLADY
K VELKÝM PŘÍBĚHŮM :

ZLATÝ VĚK ROZVOJE MATEMATIKY
+
TECHNOLOGICKÁ A SPOLEČENSKÁ
REVOLUCE

VELKÝ PŘÍBĚH VYŽADUJE
NESPECIALIZACI

NEspecializace

KOMPLEXNÍ VŠESTRANNÝ PŘÍSTUP KE
SLOŽITÝM PROBLÉMŮM

NEspecializace

KOMPLEXNÍ VŠESTRANNÝ PŘÍSTUP KE
SLOŽITÝM PROBLÉMŮM

PŘÍKLAD

JAK DEFINOVAT VELKOU DYNAMICKOU
CO TO JE? SÍŤ

JAK ZKOUMAT V.D.S.?

JAKÉ PARAMETRY JSOU DŮLEŽITÉ PRO
DEFINOVAT V.D.S.

NEspecializace

KOMPLEXNÍ VŠESTRANNÝ PŘÍSTUP KE
SLOŽITÝM PROBLÉMŮM

PŘÍKLAD

JAK DEFINOVAT VELKOU DYNAMICKOU
CO TO JE? SÍŤ

JAK ZKOUMAT V.D.S.?

JAKÉ PARAMETRY JSOU DŮLEŽITÉ PRO
DEFINOVAT V.D.S.

V.D.S. JSOU KOLEM NÁS :

SOCIALNÍ SÍŤ , WEB (INTERNET)
MOZEK , ...

V.D.
REALITA SÍTÍ TO JE TO NOVÉ

PODOBNÉ (KLÍČOVÉ) OKAMŽIKY HISTORIE :

- CO TO JE PROSTOR ?
- CO JE TO KŘIVKA ?
- CO JE TO NÁHODA ?
- CO JE TO POSTUP, ALGORITHMUS ?

VŽDY NOVÝ NESPECIALIZOVANÝ
PŘÍSTUP

PŘEKRAČUJÍCÍ HRANICE DISCIPLÍN

JEMNOST SKALPELU

VĚLKÉ TEORIE

VYTYČUJÍ CESTU, PERSPEKTIVU

ALE PRÁCE S DETAILEM JE ZÁKLAD

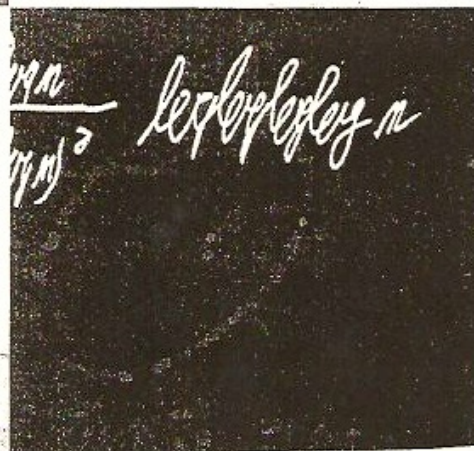
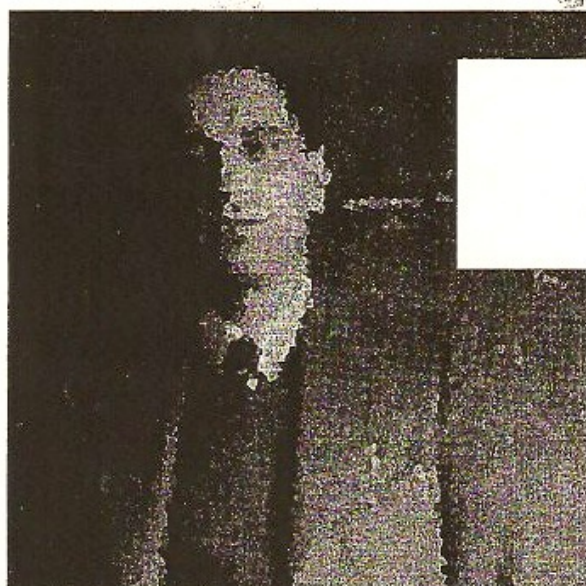
W
PŘÍKLADY PAULA ERDŐSE

0, 00, 000

8, 18, 10^{10}

R. L. Graham · J. Nešetřil
(Eds.)

The Mathematics of Paul Erdős

Springer

VIII Illustrations

Paul Erdős Multi(media)
by Jiří Načeradský and Jarik Nešetřil

PŘÍKLAD PŘESNÉHO ŘEZU

(GRAF)
 MÁLI STRUKTURA VELIKOSTI n
 MÁLO TROJÚHELNÍKŮ
 POTOM STAČÍ ODSTRANIT MÁLO
 HRAN A NEZBYDE ŽÁDNÝ TROJÚHELNÍK.

MÁLO Δ $O(n^3)$ NAPŘ. $n^{3-\epsilon}$
 MÁLO $!$ $O(n^2)$ NAPŘ. $n^{2-\delta}$

VĚTA Z MATĚŘSKÉ ŠKOLKY
 VELMI OBTÍŽNÝ DŮKAZ

NEPLATÍ PRO $!$ A •
 PRO Δ A •

VELKÉ PŘÍBĚHY Z OBECNÝCH PŘEDĚLŮ OBECNÝCH DICHOTOMIÍ:

LOKÁLNÍ	VS	GLOBALNÍ
KONKRÉTNÍ	VS	ABSTRAKTNÍ
MALÝ	VS	VELKÝ
SPECIÁLNÍ	VS	OBECNÝ

HLUBOKÝ A ZAŽITÝ SMYSL
PRO AKTIVNÍ MATEMATIKY

JE OBTÍŽNÉ BÝT SOUČASNĚ
NA OBOU KONCÍCH

ČTYŘI
PARADIGMATA —
VĚDECKÉ SNY

- ① SEN O ROBOTU
- ② SEN O IDEÁLU
- ③ SEN HAZARDNÍCH HRÁČŮ
- ④ SEN O JEDNODUCHOSTI

✓
NĚKTERÁ SOUČASNÁ
PARADIGMATA — SNY
PRACOVNÍ SNY

1 SEN O ROBOTU

(O AUTOMATICKÉM VYTVAŘENÍ
GENEROVÁNÍ)

PODCEŇUJEME INFORMATIKU
NEB JÍ NEROZUMÍME

NĚKTERÁ SOUČASNÁ
 PARADIGMATA — SNY
 PRACOVNÍ SNY

1 SEN O ROBOTU

(O AUTOMATICKÉM VYTVAŘENÍ
GENEROVÁNÍ)

PODCEŇUJEME INFORMATIKU
NEB JÍ NEROZUMÍME

2 SEN O IDEÁLU

NEKONEČNÁ ASYMPTOTIKA
 IDEÁLNÍ NEKONEČNÉ OBJEKTY
 STRUKTURA LNÍ LIMITY

(LOVÁSZ, TAO, SZEGEDY, LE GALL,
N., OSSONA DE MENDÈZ, ...)

3 SEN HAZARDNÍCH HRAČŮ

PRAVDĚPODOBNOST A NA'HODNÉ PROCESY
VE SLUŽBÁCH INFORMATIKY
MATEMATIKY

(KEY WORDS: P, NP, PCP, ...)

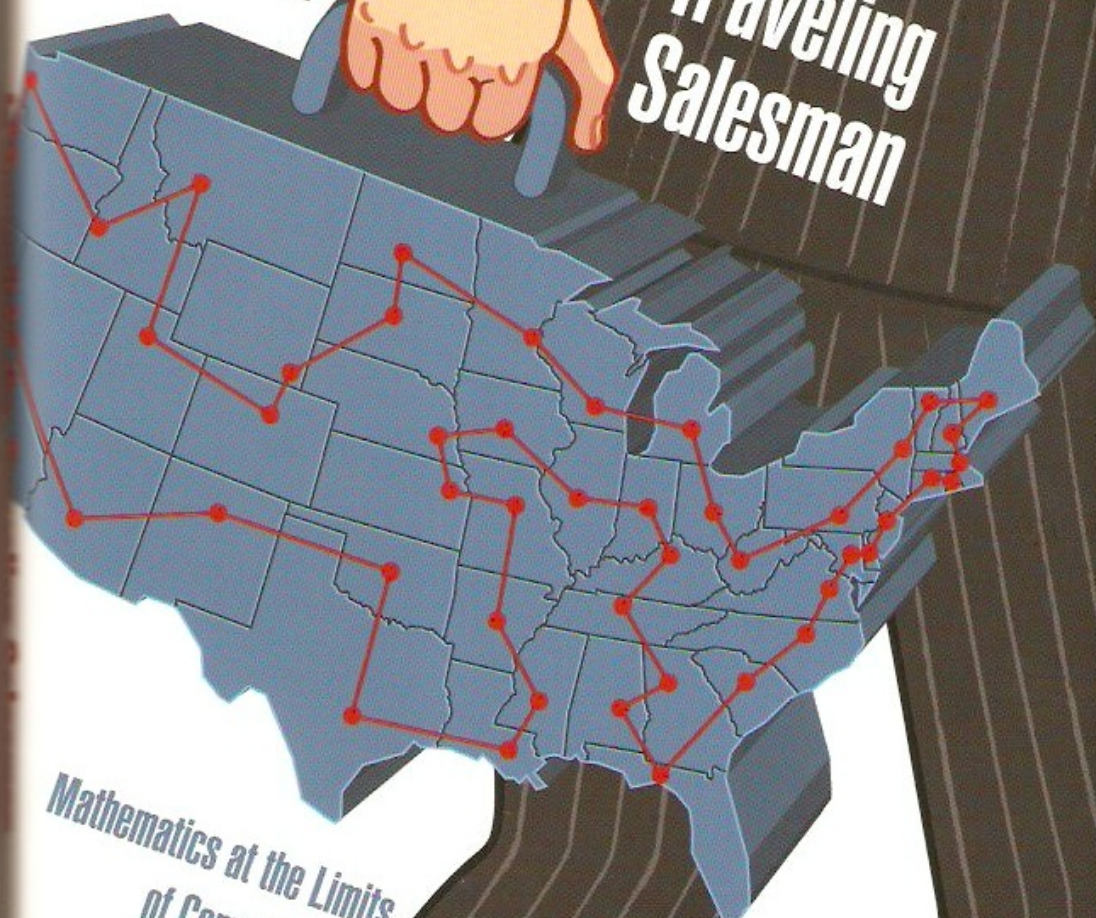
ZNOVA : JAK UČIT INFORMATIKU ?

! KNIHA O TSP MA' KAPITOLU O ESTETICE !

William J. Cook

In Pursuit of the Traveling Salesman

Mathematics at the Limits
of Computation

11: Aesthetics

*Mathematics was always a source of complex
(for outsiders, mystical) patterns.*

—Jaroslav Nešetřil, 1993.¹

When a mathematician refers to a particular item of study as beautiful, it comes without any implication that the beauty can be realized in a physical form. This holds true for the TSP. A tour through a set of points may have a pleasing shape, but it is the combined beauty of the geometry and complexity of the problem, not the tour itself, that attracts mathematicians. Nevertheless, the TSP has been adopted in several engaging works of art, in some cases successfully capturing the mathematical essence that has brought so much attention to the salesman.

Julian Lethbridge

I was delighted to discover the *Traveling Salesman* paintings by Julian Lethbridge. Lethbridge is a celebrated contemporary artist, whose work is included in collections of the National Gallery of Art in Washington, the Metropolitan Museum of Art in New York, the Art Institute of Chicago, and the Tate Gallery in London. An impression of his style can be gathered from the following comments.

Julian Lethbridge seems determined to demonstrate all the things you could possibly do with intersecting curves.

—*New York Times*, 1995.²

Lethbridge's abstraction is cerebral, often based on mathematical or natural principles.

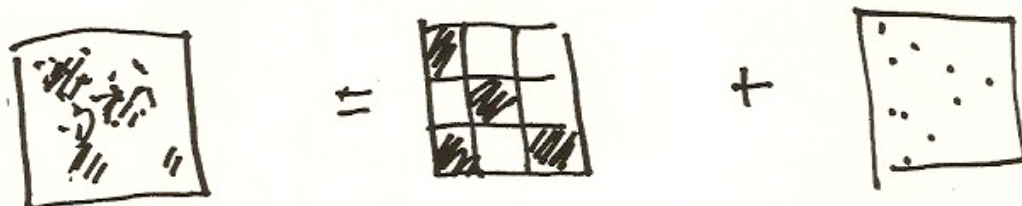
—*ULAE*, 1997.³

Chair
in-
gy-
nan
on).

4 SEN O JEDNODUCHOSTI

$$\begin{aligned} \text{SKUTEČNOST} &= \text{NĚCO JEDNODUCHEHO} + \text{ŘÍDKÁ NA'HODA} \\ &= \text{STRUKTURA} + \text{ŠUM} \end{aligned}$$

STRUKTURA   X   NA'HODA

PŘÍBLIŽNÁ
STRUKTURA   X   KVASI NA'HODA

JSOU TO SNY - IDEÁLY,
KTĚRÉ ČEKAJÍ NA MATEMATICKÉ
NAPLNĚNÍ

A

FLOSOFICKÉ
POCHOPENÍ

Martin Aigner · Günter M. Ziegler

Proofs from THE BOOK

Edizione italiana a cura di Alfio Quarteroni

 Springer

JSOU TO SNY - IDEÁLY,
KTĚRÉ ČEKAJÍ NA MATEMATICKÉ
NAPLNĚNÍ

A

FLOSOFICKÉ
POCHOPENÍ

TŘEBA

VÍCE TEORIE

TŘEBA

VÍCE KONKRÉTNÍ
FILOSOFIE

JSOU TO SNY - IDEÁLY,
KTĚRE ČEKAJÍ NA MATEMATICKÉ
NAPLNĚNÍ

A

FLOSOFICKÉ
POCHOPENÍ

TŘEBA VÍCE TEORIE
TŘEBA VÍCE KONKRÉTNÍ
FILOSOFIE

MLUVÍM Z POZICE AKTIVNÍHO VĚDCE
A UČITELE

ŽIJEME VE ZLATÉM VĚKU
ROZVOJE MATEMATIKY —
VRCHOLNÉ ČINNOSTI LIDÍ

DĚKUJI ZA POZORNOST